

شستا در دامی از زیان‌دهی! آیا چرخه اشتباهات مدیریتی شکسته خواهد شد؟

برخلاف انتظارات از مدیریت جدید، عملکرد شستا نشان می‌دهد که سیاست‌گذاری‌های کلان و ساختار مالی این شرکت هنوز از مسیر زیان فاصله نگرفته‌اند، روندی که در صورت تداوم، می‌تواند تبعات سنگینی برای سازمان تأمین اجتماعی و بازار سرمایه به دنبال داشته باشد.

به گزارش خبرنگاران گروه بازار سرمایه خبرگزاری گزارش خبر، عملکرد مالی شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) در پایان سال ۱۴۰۳، نه تنها بهبودی در روند این هلدینگ بزرگ بورسی نشان نمی‌دهد، بلکه نشانگر ادامه مسیر زیان‌دهی است؛ مسیری که با وجود تغییرات مدیریتی، هنوز اصلاح نشده و تکرار اشتباهات گذشته در آن مشهود است.

صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای ۹ ماهه منتهی به ۳۰ اسفندماه ۱۴۰۳ که در سامانه کدال منتشر شده، نشان می‌دهد شستا در این دوره زمانی با زیان خالص ۲ هزار و ۲۶۸ میلیارد تومانی مواجه بوده است. این رقم نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشدی ۱۰ درصدی داشته و عملاً مهر تأییدی است بر تداوم روند نامطلوب عملکرد مالی این مجموعه.

این سطح از زیان‌دهی، تأثیر مستقیمی بر سود انباشته شرکت نیز گذاشته، به گونه‌ای که سود انباشته شستا در پایان سال گذشته با افت چشمگیر ۹۳ درصدی همراه شده است. وضعیتی که برای یکی از بزرگ‌ترین هلدینگ‌های بورسی کشور، یک عقب‌گرد جدی محسوب می‌شود.

از دیگر نکات نگران‌کننده در گزارش مالی منتشر شده، افزایش ۲۶ درصدی زیان ناشی از فروش سرمایه‌گذاری‌هاست. در واقع شستا نه تنها در حوزه فعالیت‌های عملیاتی موفق نبوده، بلکه حتی در فروش دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها نیز به سودآوری نرسیده و با زیان مواجه شده است. همین مسأله سبب شد تا در مجموع، درآمدهای عملیاتی شرکت به محدوده منفی وارد شود.

جهش هزینه‌های حقوق و دستمزد

در بخش هزینه‌ها نیز، تصویر روشنی از بهره‌وری یا کنترل مالی دیده نمی‌شود. هزینه‌های مربوط به حقوق، دستمزد و مزایا با رشد چشمگیر ۷۶ درصدی به بیش از ۱۲۸ میلیارد تومان رسیده است. رشدی که به مراتب بالاتر از سطح مجاز قانونی برای افزایش حقوق در سال گذشته بوده و نیازمند شفاف‌سازی است. همچنین هزینه‌های استهلاک با جهش عجیب ۱۳۱ درصدی مواجه شده که بیانگر ضعف در بهره‌برداری بهینه از دارایی‌هاست.

هزینه‌های مالی نیز در این میان سهم قابل توجهی در تضعیف صورت مالی داشته‌اند. طبق صورت‌های ارائه‌شده، شستا در پایان سال گذشته بیش از ۲ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان هزینه مالی ثبت کرده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۱۵ درصد افزایش یافته است.

زیان شناسایی‌شده به ازای هر سهم نیز گویای اوضاع نابسامان شرکت است، به گونه‌ای که این رقم در پایان سال ۱۴۰۳ به ۱۴ ریال رسیده که نسبت به سال قبل، افزایش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

از منظر ساختار مالی نیز وضعیت مطلوبی به چشم نمی‌خورد. بدهی‌های غیرجاری شرکت در بخش تسهیلات بلندمدت به حدود ۴ هزار میلیارد تومان رسیده و در حوزه بدهی‌های جاری نیز بیش از ۶ هزار و ۴۸۱ میلیارد تومان تسهیلات کوتاه‌مدت شناسایی شده است. این حجم از تعهدات مالی - در حالی که شرکت توان سودسازی ندارد - زنگ خطر جدی برای آینده این هلدینگ را به صدا درآورده است.

تداوم چرخه تصمیمات نادرست در شستا

با توجه به این آمار و ارقام، عملکرد مدیریتی محمدرضا سعیدی (که هنوز طبق اطلاعیه‌های رسمی کدال، صلاحیت وی در حال بررسی است) تا اینجا نمی‌تواند واجد نمره قبولی تلقی شود. شستا نه تنها از مسیر زیان‌دهی خارج نشده، بلکه به نظر می‌رسد همچنان در همان چرخه تصمیمات نادرست و هزینه‌سازی‌های بی‌برنامه گرفتار مانده است.

حال باید دید در ماه‌های پیش‌رو، آیا با تثبیت احتمالی مدیریت فعلی، شاهد اصلاح روند و حرکت این گول سرمایه‌گذاری به سمت سودآوری خواهیم بود، یا اینکه شستا همچنان در گرداب حواشی مدیریتی و خطاهای گذشته گرفتار خواهد ماند، موضوعی که توجه نهادهای نظارتی و سازمان تأمین اجتماعی را بیش از پیش می‌طلبد.

تکمیلی: توضیحات شستا

پیرو درج این گزارش، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) توضیحاتی ارائه کرده که وفق قانون عیناً درج می‌شود. متن این جوابیه بدین شرح است:

«شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی همچون بسیاری شرکت‌های سرمایه‌گذاری دیگر درآمد اصلی یا اصطلاحاً عملیاتی خود را از دو محل سود تقسیمی سهام شرکت‌های سرمایه‌پذیر و درآمد حاصل از فروش سهام و دارایی‌های مالی به دست می‌آورد که این امر در خصوص شستا عمدتاً مبتنی بر درآمد حاصل از سود تقسیمی دریافتی است. در مقابل در بخش هزینه‌های عملیاتی برخلاف درآمدها مانند هزینه‌های حقوق و دستمزد و مانند آن شناسایی در طی دوره صورت می‌گیرد.

از آنجایی که مجامع سالانه شرکت‌های سرمایه‌پذیر شستا به موعد برگزاری نرسیده است، کاملاً بدیهی است که درآمد حاصل از سود تقسیمی که به واقع عمده درآمد شستا در سال جاری می‌باشد، شناسایی نشده باشد. در همین حال هزینه‌های دوره از جمله هزینه‌های عملیاتی و مالی همچون سنوات گذشته طبق استانداردهای حسابداری شناسایی می‌شود و زیان مورد اشاره قابل استناد نخواهد بود.

شستا سال گذشته نیز در پایان دوره نه ماهه زیانی معادل ۱۳ ریال به ازای هر سهم شناسایی نمود که در پایان دوره مالی منجر به شناسایی سود ۱۶۳ ریالی شد. بررسی صورت‌های مالی حسابرسی نشده شرکت‌های سرمایه‌پذیر شستا در سال مالی ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که با وجود همه مشکلات پیش رو بخش واقعی اقتصاد، سود گروه شستا در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال قبل آن رشد قابل قبولی را رقم خواهد زد و این امر در کنار بهینه‌سازی پرتفوی سهامداری شستا مبتنی بر قوانین و مقررات بالادستی و بررسی‌های کارشناسی نوید بخش آینده‌ای با سود پایدار و جذاب برای سهامداران معزز خواهد بود.»

روابط عمومی شستا در بخشی از متن مذکور بیان داشته است که سال گذشته (در پایان دوره نه ماهه) زیانی معادل ۱۳ ریال به ازای هر سهم شناسایی شده است. این در حالی است که طبق اطلاعات کدال، رقم زیان معادل ۱۴ ریال بوده و نه ۱۳ ریال. از سوی دیگر، تأکید شده است سود شستا در سال ۱۴۰۳ رشد قابل قبولی را رقم خواهد زد.

اما کدام سود؟

چراکه در بخش زیان خالص ۹ ماهه پایانی سال ۱۴۰۳، زیان خالص ۲ هزار و ۲۶۸ میلیارد تومانی ثبت شده است و خبری از سود نیست! این در حالی است که توضیح شفاف و دقیقی در خصوص چرایی رشد چشمگیر ۷۶ درصدی هزینه‌های مربوط به حقوق، دستمزد و مزایا بیان نشده است.

منبع: تابناک